

การเกิดประชาคมอาเซียนกับการศึกษาของประเทศไทย (๑๑)

การแลกเปลี่ยนนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาในทุกภูมิภาคของโลกดำเนินการเนื่องจากหลายๆ เหตุผล ได้แก่ ความต้องการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ต้องการพัฒนาคณะเพื่อเป็นกำลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ต้องการดึงองค์ความรู้จากนานาชาติมาพัฒนาประเทศ การประชาสัมพันธ์การศึกษาและวัฒนธรรมของประเทศให้เป็นที่รู้จักในต่างประเทศ และอาเซียนจะเข้าสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเต็มรูปแบบภายในปี ๒๕๕๘ ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนต่อการศึกษา ได้แก่ การเปิดเสรีทางการศึกษาและการเคลื่อนย้ายกำลังคนเสรีในตลาดแรงงานของภูมิภาค โดยตลาดแรงงานจะมีโอกาสในการเลือกจ้างบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและความชำนาญมากขึ้น การแข่งขันเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานสูงขึ้น

ปัจจัยกระตุ้นจากภายนอกนี้ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเตรียมนักศึกษาที่กำลังจะเป็นบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรอบรู้และสามารถที่จะเป็นพลโลก เพื่อแข่งขันได้ในตลาดแรงงานระดับภูมิภาคและระดับสากล การให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาในต่างประเทศในช่วงเวลาสั้นๆ เป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการกระตุ้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เรียนรู้วิธีการศึกษาในประเทศอื่นๆ เรียนรู้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เรียนรู้วิชาการใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากวิชาที่สอนในมหาวิทยาลัยต้นสังกัด เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทั้งด้านวิชาการและการสื่อสาร ได้เปิดโลกทัศน์สู่สากล รวมทั้งได้เครือข่ายในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งจะประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เริ่มโครงการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษาภายใต้ **โครงการ M-I-T Mobility Programme** เป็นโครงการนำร่องในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างมาเลเซีย อินโดนีเซียและไทย โดยให้มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในอาเซียน เพื่อให้เป็นกลไกความร่วมมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการเกิดประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งต่อไปในอนาคต พร้อมทั้งสร้างความกลมกลืนของสถาบันอุดมศึกษาในประชาคมอาเซียน และลดความแตกต่างระหว่างภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก ซึ่งโครงการดังกล่าวสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน ๕ สาขาวิชาที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ คือ เกษตรศาสตร์ ภาษาและวัฒนธรรม การบริการและการท่องเที่ยว ธุรกิจระหว่างประเทศ และ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร เป็นเวลา ๑ ภาคการศึกษา และเน้นให้มีการถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังมหาวิทยาลัยต้นสังกัดอย่างน้อย ๙ - ๑๒ หน่วยกิต โดยมีมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒๓ แห่ง แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยของประเทศมาเลเซีย ๖ แห่ง มหาวิทยาลัยของประเทศอินโดนีเซีย ๑๑ แห่ง และมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ๖ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๔ โครงการ M - I - T Mobility Programme กำหนดเป้าหมายในการขยายจำนวนนักศึกษาให้เพิ่มขึ้นเป็น ๕๐๐ คน ครอบคลุมประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ๑๐ ประเทศ และขยายไปถึงประเทศคู่เจรจาของอาเซียนอีก ๓ ประเทศ คือ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน และประเทศเกาหลี อีกทั้งเพิ่มสาขาวิชาให้มีความหลากหลาย เพื่อจูงใจให้นักศึกษาจากประเทศสมาชิกเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนให้มากขึ้น

จากการนำร่องของโครงการ M - I - T Mobility Programme ที่ได้รับความสนใจของสถาบันอุดมศึกษา และนักศึกษาเข้าร่วมโครงการมาระยะหนึ่ง ดังนั้น เพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาไทยให้พร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียนและมีประสบการณ์ในต่างประเทศ พร้อมทั้งใช้การศึกษาเป็นตัวนำสู่การกระชับความสัมพันธ์และการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนส่งเสริมการถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้เริ่ม **โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยและอาเซียน** โดยการจัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๒ ขึ้นไป จากทุกสถาบันอุดมศึกษาไทยไปลงทะเบียนเรียน (และต้องไม่ใช่การฝึกอบรมหรือดูงาน) ระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน ๔ เดือน ในทุกสาขาวิชา ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย เนการาบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทั้งนี้ นักศึกษาไทยลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย ๒ รายวิชา และต้องถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดอย่างน้อย ๖ หน่วยกิต โดยต้องแสดงหลักฐานว่ามีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างกัน

ในปี ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้สนับสนุนผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยและอาเซียนทั้งหมดจำนวน ๓๘ คน โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจะไปเข้าร่วมโครงการ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ขยายโครงการให้ครอบคลุมนักศึกษาไทยระดับบัณฑิตศึกษาทุกสาขาวิชา เพื่อไปศึกษาหรือทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจะให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถเสนอชื่อนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา เข้าร่วมโครงการได้ไม่เกิน ๑๐ คน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาหรือนักศึกษาผู้สนใจเข้าร่วมโครงการในปีหน้า สามารถติดตามรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ <http://inter.mua.go.th/> หรือสอบถามได้ที่ โทร. ๐ ๒๖๑๐ ๕๔๐๒

สรุปแนวทางการสมัครเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยและอาเซียน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖

ระดับปริญญาตรี	ระดับบัณฑิตศึกษา
<ul style="list-style-type: none"> จัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทยระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๒ ขึ้นไปจากทุกสถาบันอุดมศึกษาไทยไปลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรที่เปิดสอนตามปกติ (และต้องไม่ใช่การฝึกอบรบหรือดูงาน) ระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน ๔ เดือน ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน นักศึกษาไทยลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย ๒ รายวิชา และต้องถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดอย่างน้อย ๖ หน่วยกิต โดยต้องแสดงหลักฐานว่ามีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างกัน นักศึกษาที่ไปศึกษาสามารถเข้าร่วมโครงการได้ตลอดภาคการศึกษา ตามระบบการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่สมัครไปแลกเปลี่ยน (อาจเป็น Semester, Trimester หรือ Quarter) แต่ไม่เกิน ๔ เดือน 	<p>จัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทยระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อไปศึกษาหรือทำวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน</p> <p><u>นักศึกษาระดับปริญญาโท</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ไปลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย ๒ รายวิชา ในหลักสูตรที่เปิดสอนตามปกติของสถาบันอุดมศึกษาเจ้าภาพ โดยรายวิชาสัมพันธ์กับวิชาที่ศึกษาอยู่ ณ สถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด (และต้องไม่ใช่การฝึกอบรบหรือดูงาน) และต้องถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดอย่างน้อย ๖ หน่วยกิต โดยแสดงหลักฐานว่ามีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างกัน หรือ ไปทำวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หากการวิจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ต้องได้รับการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์จากสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดแล้ว การทำวิจัยไม่จำเป็นต้องถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด <p><u>นักศึกษาระดับปริญญาเอก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ไปทำวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หากการวิจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ต้องได้รับการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์จากสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดแล้วการทำวิจัยไม่จำเป็นต้องถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด <p>ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ระยะเวลาสำหรับการศึกษา ๑ ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน ๔ เดือน ระยะเวลาสำหรับการทำวิจัย ๑ เดือน แต่ไม่เกิน ๔ เดือน

